

Anne Birkefeldt Ragde

ALLTID TILGIVELSE

Roman

FORLAGET OKTOBER
2016

ANNE B. RAGDE *Alltid tilgivelse*

© Forlaget Oktober AS, Oslo 2016

Bokomslag: Egil Haraldsen & Ellen Lindeberg | EXIL DESIGN

Satt med Sabon 11/14 pkt.

Hos OZ Fotosats AS

Papir: 80 g Munken Print Cream 1,8

Trykk og innbinding: ScandBook AB, 2016

Første opplag, 2016

ISBN 978-82-495-1696-4

ISBN 978-82-525-8673-2 (Bokklubben)

www.oktober.no

AV ANNE B. RAGDE

En tiger for en engel. Roman, 1990

Noen kommer. Noen går. Noveller, 1992

... før jeg kommer tilbake. Roman, 1994

(ny utgave: *En kald dag i helvete.* 1999)

Zona Frigida. Roman, 1995

Ansiktet som solen. Noveller, 1996

Bunnforhold. Roman, 1997

Jeg vinket ikke, jeg druknet. Roman, 1998

Lille Petter Edderkopp. Roman, 1999

Arsenikktårnet. Roman, 2001

Dr. Zellwegers gave. Roman, 2002

Fosterstilling. Noveller, 2003

Berlinerpoplene. Roman, 2004

Eremittkrepene. Roman, 2005

Ligge i grønne enger. Roman, 2007

Nattonsket. Roman, 2009

Jeg skal gjøre deg så lykkelig. Roman, 2011

Aften rød, morgen død. Kriminalnoveller, 2012

Jeg har et teppe i tusen farger. Roman, 2014

DEL I

DET VAR HELT stille ute i korridoren.

Han satt i lenestolen, bøyd over den åpne boka han hadde i fanget. Leselampen sendte en presis lyskjegle mot boksiden, og han var så fordypet i teksten at han skvatt da det banket på døra. Likevel fikk han boret høyre tommelfingernegl hardt ned dit han var kommet, midt i en setning.

– Ja, sa han.

En ung kvinnelig pleier åpnet døra og kom inn, på lydløse gummisåler.

– Jeg heter Marthe, sa hun og ga ham hånden.

Han så ned i boka og satte venstre tommelfingernegl der den høyre nettopp hadde stått, og rakte henne hånden, det ble plundrete, han måtte holde fingeren hardt på boksiden så ikke boka skled ned fra fanget, men skiftet tilbake straks hun slapp.

– Unnskyld, jeg forstyrret visst, sa hun.

– Ja, nei ... jeg ... det går bra.

– Jeg er ny her, så jeg ville bare hilse på, sa hun. – Jeg har min første nattevakt i kveld. Og du er Tormod Nes-hov?

– Ja.

– Du står ikke oppført med noen medisiner, så jeg av listen?

– Nei.

– Det er ikke verst. Ikke engang sovemedisin?

- Nei.
- Frisk som en fisk, du da, sa hun.
- Jeg er gammel, sa han.
- Ikke *så* gammel, sa hun. – Snart åttifem, bare. Og hvor lenge har du vært her, da?
- Fire år til sommeren. Hvorfor spør du om ... sånt? Jeg skal være her. Det er her jeg ...
- Selvsagt skal du være her, jeg bare småprater, kan du skjønne. Hva leser du om i kveld, da?
- Terboven.
- Å? Hva er det?
- En ... en mann.
- Men da skal ikke jeg forstyrre mer, du ordner deg selv for natten med tannpuss og slikt?
- Ja.
- Alle andre har lagt seg, klokka er nesten elleve. Jeg kan ta av sengeteppe for deg, i hvert fall. Og trekke for gardinene.
- Nei. Ikke gardinene.

Da hun hadde lukket døra bak seg, kikket han ned på boksiden, før han løftet blikket igjen, tok av seg brillene og så ut av vinduet. Det var mørkt ute og ingenting å se, men i morgen ville han kunne se vidt og bredt utover Byneslandet, som bølget seg i grå og brune senvinterfarger ut mot munningen av Trondheimsfjorden.

Han klappet sammen boka og lukket øynene. Som hun hadde spurt og gravid. Var det ikke nok å være gammel, måtte han være syk i tillegg.

Nei. Margido hadde forsikret ham mange ganger om at han hadde fast langtidsplass her nå, hun var bare ny og nysgjerrig og ung og ante ikke engang hvem Terboven var, det var ikke farlig.

Langsomt åpnet han boka igjen og fant frem til riktig side. Lyset fra leselampen viste ham skyggen i det dype hakket fra neglen. I morgen ville hun ikke ha noe å spørre om, nå visste hun alt hun trengte å vite om ham, han kunne lese videre.

– DETTE ER SIMPELTHEN så redselsfullt, Krumme, at jeg ikke har ord. *Se her!* Se hvor inderlig grusomt og redselsfullt!

En stabel tykke interiørblader lå på spisebordet, Erlend hadde kjøpt dem på vei hjem fra jobben. Han hadde fråttet, pengene fikk han uansett igjen fra byrået, dette var magasiner som skulle inspirere og åpne for nye designhorisonter, eller i dette tilfellet det stikk motsatte, når han nå viftet et av dem mot Krumme.

– Og hva er det som er så redselsfullt? sa Krumme med ryggen til.

Krumme stod foran komfyren og puslet med ulike kasseroller, slik han pleide på denne tiden, med tanke på middagen de skulle spise i fred og ro etter at barna var i seng. Han snudde seg og kastet pliktskyldigst et blikk på bladet, så lynraskt at han selvsagt ikke fikk med seg noe som helst.

– Men så *se*, da, Krumme!

– Pappa. Mere juice, sa Nora.

Krumme tittet en gang til, like irriterende lynraskt.

– Jeg ser bare en hel del vakre mønstre, Erlend, hva hisser du deg opp for. Tenk på hjertet ditt.

– Du ser *mønstre*, ja, men *materialet*, Krumme!

– Mere juice, pappa!

– Meg også, sa Ellen.

– Det er plast! Det er tepper i plast! sa Erlend. – *Plastfilleryer!* Tenk at de er på vei inn igjen. Bare *tanken*, selv

om mønstrene er aldri så fine. Jeg grøsser. Jeg roterer i min fremtidige grav.

– Far! Pappa *hører* ikke! Jeg vil ha *mere juice!* *Nu!* sa Nora.

– Meg også, sa Ellen.

Krumme hentet kartongen fra drikkekjøleskapet, hvor champagne, bajere og blandevann nå delte hus med juice og melk og smoothies.

– *Du må altså ikke komme vand i den!* sa Nora.

– Selvsagt skal det vann i, sa Krumme og ristet kartongen iherdig. – Ellers blir det altfor mye sukker, det vet du da godt, skatt.

– Jeg *elsker* sukker, sa Ellen.

– Ja, det var dagens bombe, sa Krumme. Han åpnet for vannkranen og lot det renne, før han plukket med seg glassene deres.

– Bombe? Sånn som på TV? sa Leon og løftet så vidt ansiktet opp fra Anders And-bladet. Han kunne selvsagt ikke lese et ord ennå, men bladde alltid sakte gjennom mens han spiste ettermiddagsmaten sin. Nora og Ellen satt med iPaden og så *Frost* på veldig lavt volum, siden de allerede hadde sett den noen hundre ganger, til Erlends irritasjon. Men han hadde sluttet å si noe, løpet var kjørt, og han skulle alltid greie å balansere den disneyfiserte versjonen med den ekte historien, som var skrevet av H.C. Andersen.

– Nei da, Leon, det er bare noe de voksne sier, sa Erlend.

– Husker du forresten hva *Fedtmule* heter på norsk?

– Ja! *Langbein!* sa Leon og lo. – Og han har jo så korte bein!

– Plastmatter, Krumme. Det er ikke til å holde ut. Vet du hva jeg ser for mitt indre når jeg tenker på plastmatter?

– Det kan virkelig være både det ene og det andre, så hvordan i himmelens navn skulle jeg ...

– Sprukne, nakne hæler i åpne sko. Hun brukte noe som het Raff-sko, hun kjøpte ett par i året, og jeg kan love deg at det ikke var noe *raft* over de skoene, Krumme. De hadde en *hood* over tærne perforert med hull slik at tåfisdampen skulle slippe ut, og denne hooden var kanelfarget, om jeg ikke husker feil. Hun stod foran kjøkkenbenken eller foran komfyren, akkurat slik du står nå, og jeg satt ved kjøkkenbordet og ventet på at hun skulle smøre en brødskive til meg, eller jeg var i gang med å spise den, og alt jeg så var disse ustelte, grå hælene med loddrette og delvis blødende sprekker. Og under Raff-skoene: en stripete plastfillerye. I rødt og svart og hvitt. Full av flekker og matrester.

– Jeg går ut fra at du snakker om ...

– Min avskyelige mor, ja. *May she rest peaceless.*

– Hva er *ausyyyelig*? sa Leon.

– Erlend, da. Små gryter har også ører, hvor mange ganger skal jeg si det, lille mus, de forstår jo stadig mer. Det er bare et norsk ord, Leon, jeg vet ikke hva det betyr på dansk, ikke tenk mer på det, skatt.

– Hun her har til og med fått en *designpris*! En svenske, ja det forklarer jo det meste, ett stykk Anna Becker, en *designpris* for *plasmatter*! Hva gir du meg. Det er som om man vant Bocuse d’Or for å anrette potetskrell.

Krumme lo høyt.

– Du er *fandeme* god til å hisse deg opp over ingenting, Erlend.

– Far sa *fandeme*! ropte Leon.

– Ja, det gjorde han! ropte Nora, mens Ellen nikket.

– Små gryter har også ører, Krumme, nå må du vaske munnen din med vann og såpe.

– Ja! Ja! Det skal han! Far! Du skal vaskes i munnen! Pappa har sagt det!

- Pappaen deres sier så mye rart.
- Men far! Du skal!
- Så får det bli en melkevask, sa Krumme.
- JAAAAA! skrek barna i munnen på hverandre.

– Det er godtatt, sa Erlend, siden Krumme avskydde å drikke melk, han mente det kun var for barn og kalver og enkelte sauser. Krumme hentet en melkekartong og et glass og slo i en skvett, som han tømte inn i munnen uten å svelge. I stedet begynte han å gurgle kraftig, med øynene knepet hardt igjen. Barna satt musestille og fulgte med på hver bevegelse. Og Krumme skuffet ikke.

Etter endt gurgling styrtet han, i den grad en liten kulerund mann kunne styrte, tenkte Erlend, med fektende armer mot den ene kjøkkenvasken og spyttet ut munnfullen mens han brølte høyt og vred munnen sidelengs inn under vannkranen.

– UÆÆÆÆÆHHH UÆÆÆÆHH! gjentok han gang på gang mellom vannskyllene, og barna lo så de slapp seg ned av kjøkkenstolene og havnet på gulvet.

– Men *kold melk er deilig!* Det er *deilig!* ropte Nora.

– Det er det *dog!* ropte Ellen.

– Nei, sa Krumme. – Det er det f... ikke.

– Jo, sa Erlend. – *Vores søde små piger* har forstått det.

– Men ikke *drengen*, sa Leon, som heller ikke likte melk. Likevel drakk han et glass når de ba ham om det, for at han skulle vokse og få sterke bein og tenner. Som Krumme pleide å si hvis han protesterte: Små barn har melketenner, det er fordi de skal drikke melk. Ingen har noensinne hørt om *juicetenner*.

Erlend hadde insistert på at melk og brødmat var god og riktig føde for barn. Som ettermiddagsmåltid fikk de derfor brød bakt på økologisk dyrket korn, med pålegg, og

juice eller melk til. Til kveldsmat fikk de havregrøt med frukt, også når de var hos mødrene. Det var enkelt å lage, og sunt. Havregrynene var selvsagt også økologiske.

Erlend hadde lært Jytte å bake brød. Jytte og Lizzi hadde frem til fødslene levd utelukkende på loff og halvsteekte Hattings, men mat for barn var ikke bare mat, mente både Krumme og Erlend, mat var byggeklosser i det uendelig kompliserte arbeidet det var å utvikle en voksen kropp. *Tre voksne kropper.*

– Og da skal det ikke stå på noe! som Krumme pleide å si, med så stor patos at ingen tvilte et øyeblikk på at han mente det, og at det lå penger og gjennomføringskraft bak.

Erlend elsket når han snakket slik, han ble uendelig trygg av det, han følte at han stod på broen om bord i et digert skip hvor Krumme var kaptein og han selv førstestyrermann, og hvor de begge var iført kledelig uniform med gullbånd og knapper og striper og hvit uniformslue med anker brodert i gulltråd over den skinnende blanke bremmen.

Men de var ikke hysterikere. Blant varene i kjøkkenskapet stod det også Nutella, og hvis de ikke fikk tak i økologisk ost, kjøpte de en helt ordinær og antagelig skadelig variant, det samme gjaldt kjøtt. Det var en god balanse.

På ukedagene spiste ikke barna middag hjemme, siden de gikk i en privat barnehage som Erlend kalte *kvalmende svinedyr*. De fikk ikke engang grupperabatt, enda de hadde alle tre barna der. Men det var ikke noe å krangle på, ventelistene var sofistisert lange, og de hadde fått plass utelukkende fordi bestyreren, som også var medeier i barnehagen, syntes familiekonstellasjonen var *uhyre interessant* og *fascinerende*, og derfor ville bidra på alle mulige måter til en *velfungerende oppvekst* for barna. Krumme ble

temmelig fornærmet da hun ordla seg slik, men bet det i seg for de smås skyld, som han sa etterpå.

Barnehagen dyrket sine egne grønnsaker i hagen bak bygningene, de spiste fisk, og hvitt kjøtt fra frittgående fjærkre, og rødt kjøtt bare én gang i uken. I tillegg til høyt utdannede pedagoger holdt barnehagen seg med egen kokk, og menyen lå langt utenfor den gjennomsnittlige danske borgers kosthold når det gjaldt sunnhet og variasjon.

I helgene spiste storfamilien middag sammen, enten hos Jytte og Lizzi eller hjemme på Gråbrødretorv, helst alle syv, med mindre de hadde andre planer. Helgene var felles kvalitetstid, med spennende utflukter og gode, lange måltider hvor barna fikk springe litt til og fra matbordet og forsyne seg av det de syntes så spennende ut.

Hvis et av barna likte det hun smakte på, ble de to andre også ivrige etter å prøve. Mødrene var overbevist om at frivillighet ved matbordet fremelsket lystprinsippet hva angikk mat, noe Krumme sluttet seg helhjertet til, mens Erlend syntes det minnet mer om totalt gastronomisk anarki. Hvilket han likevel holdt kjeft om, for heller å kunne fordype seg i sin egen tallerken, siden anarkistene uansett var i flertall.

– Og etter juicen vil jeg også ha melk, sa Nora. – Faktisk, la hun til, siden hun nettopp hadde lært seg ordet og brukte det i alle mulige sammenhenger hvor hun ville understreke noe.

– Hvis jeg skal si noe godt om Norge, så har de altså verdens beste melk, sa Erlend.

– Der kan jeg ikke motsi deg, sa Krumme. – Siden jeg aldri har smakt den.

– Verdens beste. Jeg lyver ikke, sa Erlend. – Og det er fordi kyrne lever så sunt.

– Hva er kyyyne? sa Leon.

– *Køerne*. En *ko*. Den som spiser gress og har horn og lager melk, sa Erlend.

– Har de horn? sa Krumme. – Det trodde jeg bare oksene hadde.

Erlend ble plutselig usikker selv.

– Hva lager du egentlig? sa han. – Oppi de grytene dine?

– Linsesuppe med røkt svineknokke, og fennikel, løk og urter i en bolle ved siden av, for det vil jeg ikke la koke i stykker i suppen.

– Mmm. Det lyder *formidabelt*. Men i alle fall. *Kyyyrne*, Leon, de går ute på marken, puster frisk luft og spiser rent, grønt gress, og inne i magen sin lager de deilig melk av det gresset. Mens her i Danmark står de i fjøset og får helt andre ting å spise.

– Jeg har sett dem, sa Ellen. – De var ute.

– Noen går vel ute her også, skatt, sa Erlend. – Men i Norge går de høyt til fjells, hvor luften er mye renere enn her i Danmark. Smør noen flere brødkiver til ungene, Krumme, den suppen kan vel passe seg selv i to sekunder. Hva vil dere ha på?

– Ost.

– Ost.

– Nutella.

– Nei. Det holder med én Nutella-skive, Leon. Tre med ost, Krumme. Og gresset er grønnere i høyden, og ...

– Så i Norge fins det altså høyfjellskyr med horn? sa Krumme.

– Skal du nå mase mer med de hornene!

– Ja! Det burde vi jammen lage en sak på i BT, det høres særdeles eksotisk ut. Vil du ha en espresso, lille mus? Jeg må få vekk denne melkesmaken fra munnen.

– Da smaker den vel cappuccino når du nipper til den. I alle fall, verdens beste melk. Det blir jo som Sveits, Krumme, der går også kyrne høyt til fjells, de går ikke og slenger rundt i fjæresteinene som her i Danmark, hvis de i det hele tatt er utendørs. Nå har jeg ikke akkurat smakt sveitsisk melk *per se*, men de lager en fantastisk sjokolade, det gjør de også i Norge, og det handler utelukkende om melken.

– Belgisk sjokolade er også nydelig, og Belgia har ikke mange fjell å skryte av.

– Belgisk sjokolade handler jo utelukkende om *fyllet*, Krumme! Jeg snakker om den *rene* melkesjokoladen! Og der er Norge og Sveits suverene. Su-ve-rene.

– Jeg vil ha lade, sa Leon.

– Du har jo nettopp spist brød med Nutella, sa Erlend. – Den er det kakao i. Det får holde på en ukedag, skatt. Eller ... vi har jo din fars åttiprosents kokesjokolade, den nesten kullsvarte som han er så glad i. Vil du ha en bit av den, Leon?

– Nei! Æsj ...

– Den er kolesteroldempende, jeg tror sannelig jeg også tar en liten bit til espressoen. Har treåringer kolesterol, Krumme?

– Det håper jeg da, siden det er en livsviktig bestanddel i kroppens metabolisme. Vær så god. Så henter jeg kolesterolmedisinen til oss.

Krumme kysset Erlend på pannen og satte den knøttlille espressokoppen foran ham. Krumme var bare så vidt høyere enn Erlend når Erlend satt og Krumme stod.

– Nå husker jeg plutselig hva jeg skulle fortelle deg! sa Erlend. – Hva jeg fikk vite i dag, som har fått meg til å se med nye øyne på hele verdenssituasjonen.

Krumme sukket: – For en energi du har, jeg blir helt utslitt i ørene. Det normale ville være at tre små barn slet

ut en voksen manns ører, men det er det faktisk du som gjør.

– Du elsker det. Du bare later som nå, og dette vil du faktisk nyte å høre.

– Du vet jeg ikke liker sladder.

– Det er ikke sladder, sa Erlend. – Og du vet godt at jeg hater det ordet. *Sladder*. Et sånt vemmelig uttrykk. Minner om padder. Som du også vet, foretrekker jeg begrepet *uformell informasjonsstrøm*. Men dette er *hard facts*, min deilige.

– Så kom med det, sa Krumme og dumpet ned ved spisebordet etter å ha skrudd ned for gassen under kasse-
rollene.

– Det handler om Putin, sa Erlend. – Nå forstår jeg alt! Hvorfor han er stormannsgal. Hvorfor han vil invadere i hytt og vær. Hvorfor han lar seg avbilde i alle disse pinlige macho-omgivelsene, enten i dykkerfartøy eller i bar overkropp til hest. Hvorfor han herser og herjer med folk og land, inkludert sine egne landsmenn.

– Og årsaken er?

– Han er bare én sekstitre høy! Det forklarer alt. Han har jo *de* kompleksene, må du vel forstå!

– Er det sant? Du verden. Det er jo virkelig noe å skrive om. Faktisk, la han til og strøk Nora over håret. Hun svarte med å komme og sette seg på fanget hans.

– Nei! Det må dere ikke. Det er en uoffisiell hemmelighet. Hvis dere skriver om det i BT, er Danmark ille ute og vil antagelig bli russisk påfølgende dag. Russisk musserende smaker gyselig, Krumme, så det skal vi ikke ha noe av. Men det forklarer altså alt. Jeg tenkte du ville bli glad, siden du selv ... er én sekstito.

I siste liten rakk han å svelge et lite *kun* som hadde virket opplagt å ha med i setningen.

– Jeg foretrekker ærlig talt å sammenligne meg med Tom Cruise og Dustin Hoffman, sa Krumme og kysset Nora i nakken etter først å ha løftet opp den mørkebrune fletten hennes. Både Nora og Ellen hadde langt, mørkt hår, som nesten alltid var flettet siden de hatet å få floker og skrek om kapp hvis det skulle kammes eller børstes grundig.

– Nå kom jeg på, litt malapropos, men angående små menn, sa Krumme, – kan du huske hva Woody Allen sa en gang om at han aldri kunne lytte til Wagner, for da fikk han slik voldsom trang til å invadere Polen.

– Gud ... så pussig at du skulle nevne Woody Allen. Nå får jeg nesten gåsehud! Jeg har tenkt så mye på ham i dag!

– I hvilken forbindelse, lille mus? Et vindu du holder på med?

– Ja. Det ble helt genialt. Ikke for å *prale*, men det ble det. Faktisk.

Nora hadde puttet tommelen i munnen og fulgte med på hvert ord han sa, det uendelig skjønne lille pikebarnet, det var nesten så han kom ut av det, han måtte bøye seg frem og stryke henne over kinnet i det samme. Tenk så redde og panikkslagne de hadde vært over å skulle få tre barn, og så var alt blitt såre enkelt og naturlig og hverdagslig. Selvsagt ikke til å begynne med, den siste tiden før fødslene og rett etterpå, det var et forvirrende lite helvete, men nå gikk alt på skinner, syntes han.

De var rolige, harmoniske barn, de var alle tre ute av bleiene for lenge siden, de hadde ikke engang en ørliten allergi eller matintoleranse, enda den slags var skikkelig *hot* for tiden, det var vel det eneste *hotte* han ikke hadde savnet, til og med på fine restauranter måtte menyen opplyse om de ulike rettene inneholdt gluten eller egg eller nøtter eller en kvart daddel eller to sukkerkorn, det var et

moderne massehysteri, og hadde han vært kokk på et slikt sted, hadde han satt forskjærskniven mot håndleddene sine like gjerne først som sist.

– Men få høre om det vinduet, nå da, sa Krumme.

– Selvsagt! Du vet den *poshe* antikvitetsforretningen som nettopp har åpnet borte ved Gammeltorv?

– Nei, lille mus, det vet jeg ikke.

– Selvsagt ikke. Du er ingen shopper. Men i alle fall. Jeg har funnet et transparent plastmateriale som jeg dekker glasset med på innsiden, det er en helv... en krevende jobb fordi den minste lille luftboble forringer effekten, så vi har holdt på med én og én centimeter under monteringen, og nå er det på plass. Og denne plastfilmen gir den effekten at alt som stilles ut i vinduet, får en slags sepiafarget patina, det ser ut slik gamle bilder gjør. Og da tenkte jeg masse på *Radio Days* av Woody Allen, den filmen har også de fargene, dette gygne og nesten glansløse, litt skitne, jeg vet ikke helt hvordan jeg skal forklare det, men det er altså fullkomment *Radio Days*.

– Ble det lekkert?

– Gjett om! Helt spektakulært, du. Man kan også få kjøpt glass som gir det samme lysfilteret, det ville kostet en formue for et sånt stort vindusglass, men kanskje de tar seg råd til det på sikt. Uansett hvor kjedelig den utstilte stolen eller kommoden er, så ligner det et gammelt fotografi. Du må gå forbi og se. Folk elsker jo nostalgi. Kan du forstå den hungeren etter fortid? Kan du *begripe* det?

– Ja. Det kan jeg, lille mus. Men så må man også ha gode minner fra sin fortid.

– Der traff du spikeren på hodet, Krumme. Det tenkte jeg også en hel del på i dag. At jeg er blitt en ansvarlig familiemann ...

– Nåja ...

– ... men at jeg er et *fremtids*familiemenneske! Ikke et *fortids*familiemenneske. Vi har laget vår egen lille familie nå, og jeg gidder ikke å dyrke den gamle.

– Vi har jo min søster og min far.

– Snobbene.

– De eksisterer. Og vi ser dem jo fra tid til annen.

– Men vi *dyrker* dem ikke, Krumme. De har mer enn nok med å dyrke seg selv og hverandre.

– Er det lenge siden du har hørt fra Torunn, forresten?

– Hvorfor i alle dager skal du bringe henne på bane? Du vet godt at det er en evighet siden, ellers ville jeg jo ha sagt det. Det ble bare ensidig, det var jo alltid jeg som måtte ta initiativet, og det ble jeg så pisse lei av.

Leon så fort opp.

– Så *inderlig* lei av, sa Erlend fort. – Skal du ha mer å drikke, Leon? En smoothie, kanskje?

– Da blir han altfor mett, det er jo ikke så lenge til kveldsgrøten, sa Krumme. – Og Margido havner vel i samme skuff. Den skuffen som er merket med *fortidsfamilie*.

– Så absolutt. Hva er det *med* dem? De har telefon og postkontor og til og med en middels stor flyplass! Og så gadd de ikke engang å komme til navnefesten for barna, enda vi tilbød å spandere hotell på dem. De patetiske unnskyldningene. Bah! Nei, nå snakker vi om noe hyggelig. Putins ene usle meter og sekstitre centimeter.

– Så, så. Jeg klarer meg jo godt, selv uten den *ene* centimeteren.

– Det er fordi du har din *indre* styrke, min *smukke*. Du behøver da slett ikke sitte til hest i bar overkropp. Selv om synet alene nok ville ha avledet både den ene og den andre stridslystne agitator. Du ville skapt fred, Krumme. Magen din ville gitt deg Nobels fredspris.

– Hva skal du lese for dem i kveld? sa Krumme. – Mens jeg lager ferdig middagen?

– Det har vi ennå ikke bestemt, min egen Vladimir. Det finner vi ut av på badet.

– Pappa sa *pisse*, sa Leon. – For det gjorde han.

– Det gjorde jeg slett ikke, da hørte du feil, min prins. Jeg sa ... *visse*, sa Erlend.

– *You lie to our son?* sa Krumme.

– For å skåne ham. Det er faktisk jobben vår, som ansvarlige foreldre. Et ansvar jeg tar på stort alvor. Har du tatt ostene ut av kjøleskapet, forresten? For du husker vel at jeg har kjøpt det deilige fikenbrødet vi kan ha til? Etter linsesuppen?

– Ostene ligger på benken og godgjør seg.

– Takk og lov. Da er verden atter god å leve i. Russisk invasjon eller ei.